

1.

Türkiye'nin gelişmiş ülkeler seviyesine ulaşması için sadece "Ekonominin gelişmesi gerekir." denilirse bu eksik bir tanım lama olur.

Bu parçada toplumsal olayların hangi özelliği vurgulanmaktadır?

- A) Tek bir nedenle açıklanamaması
- B) Her toplumun kendine özgü olması
- C) Bireye baskı yapıp davranışlarını etkilemesi
- D) Katı bir nedenselliğin bulunması
- E) Toplumdan topluma değişmesi

2.

Bir kişinin boşanması sosyolojinin ilgi alanına girmez. Sosyoloji binlerce boşanmış insanın toplumsal yaşamı etkilemesini ve ortaya çıkan sorunları konu edinir.

Bu parçada sosyoloji ile ilgili aşağıdakilerden hangisi vurgulanmaktadır?

- A) Kural koyucu (normatif) değildir.
- B) Diğer toplum bilimlerinden yararlanır.
- C) Bireysel sorunlarla değil, toplumsal sorunlarla ilgilenir.
- D) Toplumu yargılamaz, nesnel bir tutumla konuları ele alır.
- E) Sosyal gerçekliği laboratuvar ortamında yeniden oluşturamaz.

3.

Bir ülkede ekonomik kriz varsa, siyasetçi bu durumu sadece siyasal olaylarla açıklar. Fakat bir sosyolog ekonomik krizin siyasal, ekonomik, sosyal, psikolojik boyutları ile birlikte açıklar.

Bu parçada sosyoloji biliminin hangi özelliği vurgulanmaktadır?

- A) Olanı incelemesi
- B) Sosyal olayları çok faktörlü olarak ele alması
- C) Sosyal olayların değişebilirliği ilkesini göz önünde bulundurması
- D) Sosyal olayların ortak özelliklerinden genellemelere ulaşması
- E) Toplumsal sorunlara çözüm yolları önermesi

4.

Sosyoloji toplumu konu edinen bir bilimdir. İnsanların oluşturduğu toplumdaki her türlü ilişkileri, olayları ve kurumları kendine konu edinmiştir.

Aşağıdakilerden hangisi sosyoloji biliminin incelediği konulardan biri değildir?

- A) Toplumsal değişimin nedenleri
- B) Kişiliği etkileyen faktörler
- C) Toplumsal kurumların oluşum süreci
- D) Farklı kültürlerin karşılaştırılması
- E) Toplumsal tabakalaşmanın nedenleri

5.

Her toplumsal olay ya da olgu tarihsel bir nitelik taşır. Aynı şekilde her tarihsel olay da toplumsal bir özellik gösterir. Tarih, sosyolojinin de yardımıyla dünü bugüne bağlayabilir, toplumsal olayın nedenlerini ancak sosyolojinin bütünleştiriciliği yoluyla kavrayabilir.

Bu parçaya dayanılarak aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Tarih biliminin verileri yetersizdir.
- B) Tarih, sosyoloji biliminin yardımıyla toplumsal olayları anlamlandırabilir.
- C) Tarih ve sosyoloji diğer toplum bilimlerinden yararlanmalıdır.
- D) Tarih ve sosyolojinin yöntemleri aynıdır.
- E) Tarih öznel, sosyoloji nesnel bir bilimdir.

6.

Sosyal antropolog kültürel yapıyı, ekonomi mal ve hizmetlerin üretimini, tarih geçmişte olup bitenlerin nedenlerini belgelere dayanarak saptamaya çalışır. Sosyoloji ise toplumsal yapı içerisinde yer alan kültürel öğeleri, ekonomik ilişkileri, tarihsel geçmişi, coğrafi konumu bilmek zorundadır.

Bu parçaya göre sosyoloji biliminin ayırt edici özelliği aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Deney ve gözlem yöntemini kullanma
- B) Verileri akılla temellendirme
- C) Toplumsal yapıyı bütünsel olarak inceleme
- D) Evrensel sonuçlara ulaşmayı hedefleme
- E) Toplumsal değişimi göz ardı etme

7.

Sosyoloji, bize nasıl bir insan ile evlenme, hangi işlerde başarılı olabileceğimizi, uymamız gereken ahlak kurallarının neler olduğunu göstermez. Sosyoloji yalnızca olup bitenlerin resmini çıkarır.

Bu parçada sosyoloji biliminin hangi özelliği vurgulanmaktadır?

- A) Toplumsal yaşamı etkilediği
- B) Toplumsal sorunlarla ilgilendiği
- C) Olması gerekeni belirttiği
- D) Kendine özgü araştırma yönteminin bulunduğu
- E) Normatif olmadığı

8.

Sosyoloji, toplumda insanların kurdukları ilişkileri, bu ilişkilerin nasıl ortaya çıktığını ve değiştiğini inceleyen bir sosyal bilimdir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi sosyoloji biliminin amaçlarından biri değildir?

- A) Toplumlar arası benzerlik ve farklılıkları saptayarak genellemelere ulaşmak
- B) İnsanların mutlu bir biçimde yaşayabilecekleri ideal bir toplum yapısı kurmak
- C) Toplumu ve toplumsal ilişkileri bilimsel olarak açıklığa kavuşturmak
- D) Toplumsal değişimi oluşturan etkenleri araştırıp ortaya çıkarmak
- E) Toplumsal değişimlerin yönelimleri hakkında öngörülerde bulunmak

9.

İbn-i Haldun'a göre iklim koşulları ve toprağın verimliliği insan ve toplum üzerinde karakteristik etkilere neden olabilir. Toprağın kolaylıkla işlenmesi ya da bu konuda gerek teknolojik gerekse iklimsel güçlüklerin ortaya çıkışı toplumsal organizasyonu bu gelişmelere uygun biçimde karakterize etme gücüne sahiptir.

İbn-i Haldun'un toplumsal yaşamı açıklarken yararlandığı bilim aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Tarih
- B) Ekonomi
- C) Siyaset
- D) Coğrafya
- E) Sosyal antropoloji

10.

Ekonomik etkinlik, yani insanların ihtiyaçlarının üretilmesi üretim ilişkilerine göre incelenir. İnsanlar arasında kurulan bu ilişkiler zaten toplumsal ilişkilerdir. Üretim içindeki bireylerin toplumsal ilişkileri, üretim araçlarının kullanılışı, üretim ilişkilerini belirler. Üretim ilişkileri farklı toplum tipleri oluşturur.

Buna göre ekonomik olayların hangi yönden incelenmesi sosyoloji bilimini ilgilendirir?

- A) Toplumsal ilişki yoluyla toplumsal nitelik taşıması
- B) Her toplumda benzer şekilde görülmesi
- C) Mal ve hizmetlerin ne miktarda üretileceğinin belirlenmesi
- D) Bölüşümün adaletli yapılmasının sağlanması
- E) Bireyin kişiliğinin oluşumunu etkilemesi

11.

Botanik bilimi hangi hava koşullarında hangi ağacın ne kadar ürün vereceğini çok önceden söyleyebilmektedir. Fakat hiçbir sosyal bilimci I. Dünya Savaşı'ndan kısa bir süre sonra II. Dünya Savaşı'nın çıkacağını önceden söyleyememiştir.

Bu parçaya dayanılarak aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Tüm bilimler aynı yöntemleri kullanırlar.
- B) Bilimler insan hayatını kolaylaştırmayı amaçlamalıdır.
- C) Sosyal bilimlerin sonuçları kesindir.
- D) Sosyal bilimlerde doğa bilimlerine göre öndeyide bulunmak güçtür.
- E) Sosyal bilimler doğa bilimleri gibi deney yöntemini kullanmalıdır.

12.

Sosyolojide "Suçluluk oranı kent merkezlerine olan uzaklıkla ters orantılı olarak değişir." yargısına dayanarak, gelecekte de kent merkezlerine uzak olan bölgelerde suçluluk oranının daha fazla olacağı söylenebilir.

Bu parçada sosyoloji biliminin hangi özelliği vurgulanmaktadır?

- A) Bireysel sorularla ilgilenmemesi
- B) Genellemelerden yola çıkarak öndeyilerde bulunması
- C) Diğer bilimlerin verilerinden yararlanması
- D) Olanı incelediğinden normatif olması
- E) Değer yargılarından uzak nesnel bir yönteminin olması

13.

Sosyolojik araştırmalara göre, her toplumun bireylerinde bulunduğu sanılan ergenlik bunalımı, bazı toplumlarda daha az görülmektedir. Böyle toplumlarda çocuk belli bir yaşta hemen yetişkin olarak toplumda yerini almaktadır. Örneğin kırsal kesimde çocuk küçük yaşta evlendirilmektedir. Ergenlik bunalımı bireysel değil, belli bir kültürün gençlere tanımladığı toplumsal konumla ilgilidir. O halde, insanı ele alan her bilgi türü toplumu da göz önüne almalıdır.

Bu parçaya dayanılarak aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Sosyolojik araştırmalarda etik ilkelere uyulmalıdır.
- B) Sosyolojide kavram karmaşasından kaçınılmalıdır.
- C) Toplumsal olaylar yine bir toplumsal olayla açıklanmalıdır.
- D) Sosyoloji toplumsal sorunlara çözüm yolları önerir.
- E) Sosyolojinin kendine özgü araştırma yöntemleri vardır.

14.

Kentleşme sadece nüfus birikimi değil, bir ülkenin ekonomik, sosyal, bilimsel, kültürel yapısında oluşan değişimlerin sonucunda ortaya çıkan bir süreçtir. Aynı zamanda kentleşme, toplumun siyasal, sosyal, ekonomik yapısında ve toplumu oluşturan bireylerin davranışlarında değişmelere yol açabilmektedir.

Bu parçada toplumsal olayların hangi özelliği vurgulanmaktadır?

- A) Birbiriyle karşılıklı etkileşim içinde olması
- B) Nesnel ölçütlerle incelenebilmesi
- C) Yeri ve zamanı belli somut olaylar olması
- D) Olayları oluşturan kurumların değişim hızının farklı olması
- E) İncelenirken araştırma evrenin belirlenmesi

15.

Tarih, Fransız İhtilali'ni incelerken temelde onun nasıl olduğunu ortaya koyma amaçındadır. Fakat tarihin yaptığı açıklamalar sadece incelediği olaya özgüdür. Sosyolojinin amacı ise toplumsal olaylar arasındaki nedensellik ilişkilerini ortaya koymaktır. Sosyoloji sadece Fransız İhtilali'ni değil, genelde ihtilal olgusunun nedenlerini araştırır ve bu konuda sosyolojik yasalara ulaşmaya çalışır.

Buna göre sosyolojinin tarihten farklı olan yönü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Toplumsal olayları yer ve zaman belirterek açıklaması
- B) Toplumsal olayları tek nedene indirgeyerek açıklaması
- C) Olanı olduğu gibi açıklaması
- D) Toplumsal olayları yönlendirmesi
- E) Toplumsal olayları inceleyip genellemelere ulaşması

1.

Kitle iletişiminde bir gazete, yayınevi ya da radyo çalışanları, teknolojik gereklilikleri tamamlayarak ve gerekli dönüşümleri sağlayarak bir televizyon kanalı oluşturabilirler.

Bu durum toplumsal gruplarla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine bir örnektir?

- A) Zamanla değişebilir olmasına
- B) Ödül ve cezaların işletilmesine
- C) Statü ve rollerin bulunmasına
- D) Ortak değer yargılarının paylaşılmasına
- E) Bireyin gereksinimlerini karşılamasına

2.

Toplumsal bilimler alanındaki yayınlar bir yandan milliyetçilik fikirlerinin, diğer yandan insan hak ve özgürlüklerinin doğuşunda ve yayılmasında etkili olmuştur. Özellikle liberalizmle gelen özgürlük ve sosyalizmle gelen eşitlik fikirleri demokrasinin doğmasında ve yayılmasında etkili olmuştur.

Bu parçada toplum bilimlerinin hangi alanda değişime yol açtığından sözedilmektedir?

- A) Eğitim
- B) Aile
- C) Din
- D) Siyaset
- E) Ekonomi

3.

Toplum yaşamının ve insanlar arası ilişkilerin nasıl işlediği anlaşıldıkça savaşlar, toplum içi çatışmalar, aile anlaşmazlıkları, yönetimde verimsizlik gibi çok önemli sorunlar daha bilimsel düzeyde ele alınır ve bu sorunları önlemenin yolları bulunabilir.

Bu parçada toplumsal sorunların çözülmesi aşağıdakilerden hangisine bağlanmaktadır?

- A) Farklı toplumların örnek alınmasına
- B) Demokratik bir yönetime
- C) Toplumu ve insanı konu alan bilimlerin gelişmesine
- D) Toplumsal olayların tarafsız biçimde incelenmesine
- E) Toplum bilimlerinin doğa bilimleriyle işbirliği yapmasına

4.

Sosyal grup, ortak amaçlarını gerçekleştirmek için sosyal normlara ve değerlere uygun olarak, karşılıklı rolleri yerine getiren kişilerden oluşmuş, benzerlerinden ayrılıp kendi içinde bütünleşebilen bir topluluktur.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi "sosyal gruba" örnektir?

- A) Bir işte çalışmayanlar
- B) Markette alışveriş yapanlar
- C) Bir caddedeki kalabalıklar
- D) Lisede öğrenim gören öğrenciler
- E) Bir ofiste çalışanlar

5.

1750'li yıllardan sonra buharın gücünün kullanılması ile sanayi devrimi meydana gelmiştir. 1789 yılında Fransız İhtilali ortaya çıkmış ve yönetim şekilleri değişerek sosyal yapı yeniden şekillenmiştir. Sosyoloji biliminin ortaya çıkması da bu döneme denk gelmektedir.

Bu parçaya göre sosyoloji biliminin doğmasında aşağıdakilerden hangisi etkili olmuştur?

- A) Kültürler arası temasın gerçekleşmesi
- B) Ekonomik ve siyasal alanda hızlı bir değişimin yaşanması
- C) Toplum bilimlerinin yöntemlerinin gelişmesi
- D) Toplumsal statü ve rollerin değişmesi
- E) Nesnel araştırmaların gerçekleştirilmesi

6.

Toplu halde yaşamının bir sonucu olarak bütün insanlar hayatları boyunca bir gruptan diğerine girip çıkarlar. Sabah aile grubunda günlük hayatına başlayan insan, iş gruplarına ve arkadaş gruplarına katılarak akşam eve döner. Bu durum insanın hayatı boyunca devam eder.

Bu parçada anlatılmak istenen ana düşünce aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sosyal yaşam bireyin çeşitli gruplarla ilişki kurmasına yol açar.
- B) Sosyal gruplar karşılıklı olarak birbirlerini etkiler.
- C) Sosyal gruplar nesnel olarak ele alınıp incelenmelidir.
- D) Toplum sosyal grupların bir araya gelmesinden oluşmuştur.
- E) Bireyin ait olduğu gruplarda geçerli normlara uyması zorunludur.

7.

1662 yılında İngiliz kumaş tüccarı John Graunt, insanın farklı özellikleri üzerine değişik araştırmalara yol açan doğum ve ölüm olaylarını incelemek amacıyla Londra kilisesinin kayıt defterlerini kullanma düşüncesini uygulamaya koydu. Bu olay toplumsal bilimlerin başlangıcı olarak simgesel bir anlam ifade etmektedir.

Bu olayın sosyal bilimlerin başlangıcı olarak görülmesinin temel nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sosyal gerçeğin ancak başka bir sosyal gerçeğe açıklanabilmesi
- B) Dinsel bilgilerin egemenliğine son vermesi
- C) Akıl ve mantık ilkelerine uygun çalışmalar yapılması
- D) Bilimsel yöntemin sosyal olaylara ilk kez uygulanması
- E) Toplumsal bilimlerin konusunun insan olması

8.

Günümüzde toplumsal yaşamın her alanında meydana gelen büyük değişim ve dönüşümlerle birlikte ortaya çıkan sorunlar, bireyi yalnızlık duygusuna sürüklemektedir. Bireyin yalnızlığını gidermesine, toplumsal dönüşümlere ayak uydurmasına, yaşadığı toplumu ve dünyayı daha iyi tanımasına, onu anlamlandırmasına en büyük yardımı toplumsal gruplar yapmaktadır.

Parçada toplumsal gruplarla ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi vurgulanmıştır?

- A) Her toplumsal birlik bir grup oluşturmaz.
- B) Toplumsal grupların ortak norm ve amaçları vardır.
- C) Bir toplumsal grupta üyeler arasında benzerlik ne kadar çoksa uyum da o derece yüksektir.
- D) Toplumsal gruplar bireyin toplumda tek başına olmadığını hissettirerek onun yaşamına anlam katar.
- E) Grupların birtakım toplumsal işlevleri vardır.

9.

Komşu, köy, aile ve akraba gibi topluluklara birincil toplumsal grup denir. Bu gruplarda üyelerin yüz yüze, sıcak ve samimi ilişkide bulunması üyelerin birbirini yakından tanımlarını ve birbirlerine bağlanmalarını sağlar.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi birincil toplumsal grupların özelliklerinden biri değildir?

- A) İlişkilerin resmîyetten uzak olması
- B) Biz bilincinin güçlü olması
- C) İlişkilerde hukuk normlarının etkili olması
- D) Üyelerin birbirini yakından tanıması
- E) Güçlü bir dayanışmanın olması

10.

Toplumsal gruplar bireyin yaşantısı için kaçınılmazdır. Bir gün içerisinde birçok toplumsal gruba değişik ihtiyaçlardan veya etkinliklerden dolayı girer çıkarız. Böylece her girdiğimiz toplumsal grup bize karşı bir görev yerine getirmiş olur. Bizler de girmiş olduğumuz toplumsal gruplarda, o grubun amacına göre sorumluluklarımızı yerine getiririz.

Bu parçada toplumsal grupların hangi özelliği vurgulanmaktadır?

- A) İnsanın beklentilerini ve gereksinimlerini karşılaması
- B) Birtakım statü ve rollerinin bulunması
- C) Toplumsal değerlere göre şekillenmesi
- D) Toplumsal değişime katkı sağlaması
- E) Bireyin kimlik ve kişiliğini geliştirmesi

11.

Grubun çeşidine göre, grup üyelerinin uyum zorunda olduğu resmi ya da resmi olmayan kuralları vardır. Grup içi ilişkiler belirli kurallara göre düzenlenir ve bu kurallara uyulup uyulmadığının belirlenmesi grubun devamı ve düzeni açısından zorunludur.

Bu parçada toplumsal grupların hangi özelliği vurgulanmaktadır?

- A) Farklı statü ve rollerin bulunması
- B) Üyelerini sosyalleştirmesi
- C) Üyelerin farklı saygınlıklarının olması
- D) Toplumsal kontrolün normlarla sağlanması
- E) En az bir amacının olması

12.

Toplumsal yaşam her gün milyonlarca insanın aralarında kurdukları milyarlarca ilişkiden oluşuyor. Şu anda insanların kimi evleniyor, kimi doğum yapıyor, kimi okula gidiyor... Ama bu milyonlarca değişik ilişki bir kargaşaya yol açmıyor. Her ilişkinin ne sonuç vereceği taraflarca önceden kestirilebiliyor. Bu ilişkilerin çerçevesi toplumsal gruplar içinde oluşup biçimleniyor.

Bu parçada toplumsal grupların hangi özelliği vurgulanmaktadır?

- A) Birtakım statü ve rollerin olması
- B) İşlevinin zamanla değişebilmesi
- C) Birincil ya da ikincil olması
- D) Toplumsal düzene katkı sağlaması
- E) Üyelerinin ihtiyaçlarını karşılaması

13.

Bir futbol takımında her oyuncunun görevi vardır, hiçbirisi aynı zamanda koşturamaz, hücumla geçmez. Hücumla geçildiğinde her oyuncu ne yapacağını bilir. Her oyuncu kendi başına buyruk hareket etmezse, ortaya bir takım oyunu çıkmaz. Ne yaptığını bilmeyen değişik kıyafet ve görünümdeki insanlar, düzensiz bir biçimde koşturup dururlar.

Bu parçaya dayanarak toplumsal gruplarla ilgili olarak aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Beklentileri karşılayamayanlar zamanla ortadan kalkar.
- B) Üyeler kendilerinden beklenen davranışları yaptıklarında anlamlıdır.
- C) Belli amaçlar güdülenme ile ortaya çıkar.
- D) Statülerin değeri aynıdır.
- E) Toplumsal düzenin devamına katkı sağlar.

14.

Sosyolojinin "bilimsel olduğu kadar ideolojik bir karaktere sahip" olduğunu savunanlar, 18. yüzyıl sonrası toplumsal dönüşümlerin sosyoloji bilimini meydana getirdiğini vurgulamaktadırlar. Onlara göre sanayi devrimi (sanayileşme) sonucu ortaya çıkan yeni toplum ve sorunları, bu toplumun bilimini ortaya çıkarmıştır.

Bu parçadan aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Sosyoloji diğer bilimlerin verilerinden yararlanmak zorundadır.
- B) Sosyoloji bilimsel bir temele sahip değildir.
- C) Sosyoloji hızlı değişen ekonomik gelişmelerin sonucunda ortaya çıkmıştır.
- D) Sosyoloji bireysel değil toplumsal sorunlarla ilgilenmelidir.
- E) Sosyoloji yalnızca bir siyasi görüşü savunan sosyologlarca kurulmuştur.

15.

19. yüzyılda sanayi devriminden sonra, toplumsal yapıyı çözümlemek ve bir anlamda da sanayi toplumunun savunucusu olmak, böylelikle toplumun sorunlarının çözümünde rol almak, toplumsal değişim ve gelişmenin genel yasalarını tespit edip öngörüler elde etmek, sosyoloji biliminin temel amaçları olarak belirginleşmişti.

Bu parçadan aşağıdaki sonuçlardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Sanayi devrimi sosyal bilimlerin ve sosyolojinin zayıflamasına neden olmuştur.
- B) Sosyoloji kuruluş yıllarında pratik amaçlara ve toplumsal sorunlara yönelik, işlevsel bir bilimdir.
- C) Sosyoloji kuruluş yıllarında nesnel olmakta zorlanan bir bilim olmuştur.
- D) Sosyoloji toplumsal olaylardan genel sonuçlara ulaşmaya çalışır.
- E) Sosyoloji nesnel yöntemleri olan bir bilimdir.

1.

Bir sosyolog, araştırdığı konunun özelliklerini diğerlerinden ayırmak zorundadır. Böylece konuların karışıklığı önlenerek araştırmanın güvenilirliği artmış olur.

Bu parçada sosyologların aşağıdaki ilkelerden hangisine dikkat etmesi gerektiğinden söz edilmektedir?

- A) Araştırma alanını sınırlama
- B) Kavram karmaşasından kaçınma
- C) Nesnel davranma
- D) Genellenebilir sonuçlara ulaşma
- E) Olayları çok nedenli olarak ele alma

2.

Bir fabrika incelemesinde araştırmacı belirli bir süre araştırdığı fabrika işçileri ile birlikte yaşamıştır.

Bu araştırmacının kullandığı yöntem aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Tümevarım
- B) Olay incelemesi
- C) Sosyometri
- D) Anket
- E) Katılımlı gözlem

3.

Bilimsel araştırmalarda nesnel sonuçlara ulaşabilmek için, inceleme konusuna uygun yöntemin seçilmesi önemlidir.

Buna göre bir köy ailesinin seçilerek ayrıntılı bir biçimde incelenmesi için aşağıdaki yöntemlerden hangisi uygulanmalıdır?

- A) Monografik inceleme
- B) Sosyometri
- C) Tümdengelim
- D) Anket
- E) Sistematik gözlem

4.

Özel bir konu üzerinde yapılan bilimsel bir incelemedir. Sınırları belirlenmiş tek bir konunun derinlemesine araştırılmasıdır. Bu yolla sosyal olgu ya da grubu belirli bir planla ve tüm ayrıntılarıyla somut olarak incelemek mümkün olur.

Bu parçada sözü edilen araştırma yöntemi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Anket
- B) Sosyometri
- C) Monografik inceleme
- D) Katılımlı gözlem
- E) Olay incelemesi

5.

Bir sosyolog herhangi bir araştırma yapmadan önce o araştırma ile ilgili tek tek bilgi toplamalı ve daha sonra bu bilgiler ışığında ulaştığı sonucu topluma genellemelidir.

Bu parçada sözü edilen araştırma yöntemi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Katılımlı gözlem
- B) Olay incelemesi
- C) Sosyometri
- D) Tümdengelim
- E) Tümevarım

6.

"Bir sınıftaki öğrencilerin, bir iş yerinde çalışanların veya yurtda kalan öğrencilerin birbirleriyle ilişkilerinde sempati-antipati, ilgi veya ilgisizliklerinin araştırılmasında" **aşağıdaki veri toplama tekniklerinden hangisinden yararlanılmalıdır?**

- A) Katılımlı gözlem
- B) Anket
- C) Tümdengelim
- D) Sosyometri
- E) Tümevarım

7.

"Gelir ve eğitim düzeyi yüksek ailelerde çocuk sayısı azdır." yargısı ile "Ailelerin ve eğitim düzeyi arttıkça çocuk sayısının azalması beklenir." yargısı birbirinden farklıdır. Sosyoloji, olaylar ve olgular arasında ilişki kurarken ikinci anlayışı benimsemektedir.

Buna göre, sosyolojik araştırmalarda aşağıdaki ilkelerden hangisine uyulması beklenir?

- A) Olgular birer eşya gibi ele alınmalıdır.
- B) Olgular olasılıkla açıklanmalıdır.
- C) Nedensellik ilkesine önem verilmelidir.
- D) Olguları araştırırken tarafsız olunmalıdır.
- E) Olguları araştırırken deneysel yöntem kullanılmalıdır.

8.

Bir araştırmacı, seçim öncesinde seçmenlerin eğilimlerini öğrenmek amacıyla bir soru formu hazırlamış ve bu soru formunu seçmenlere vererek cevaplamalarını istemiştir. Ülke genelindeki tüm bireylere ulaşması mümkün olmadığından, belirli bir yöntemle seçilen bir kısım seçmen üzerinde inceleme yapmıştır.

Bu araştırmada hangi veri toplama teknikleri kullanılmıştır?

- A) Deney - Sosyometri
- B) Tümevarım - Tümdengelim
- C) Görüşme - Olay incelemesi
- D) Anket - Örneklem alma
- E) Katılımlı gözlem - Sistematik gözlem

9.

Araştırmacı, incelediği konuyla ilgili olarak o zamana kadar sahip olduğu bilgileri bilmiyormuşçasına davranmak zorundadır. Bir sosyologun, "Bildiğim şeyleri bilmiyorum; kaldırmış olduğum örtüleri yeniden gözlemin önüne seriyorum." sözü toplum bilimciye yol göstermesi bakımından önemlidir.

Bu parçada toplum bilimcilere aşağıdakilerden hangisi önerilmektedir?

- A) Araştırma konusunu sınırlamaları
- B) Ön yargılardan arınık olmaları
- C) Kavram karmaşasından kaçınmaları
- D) Araştırma konusuna uygun bir yöntem seçmeleri
- E) Toplumdaki nedensellik bağıını ortaya çıkarmaları

10.

Çocuklarını okula göndermek istemeyen aileler hakkında araştırma yapan toplum bilimci, çocukları okula göndermeyişi sebebini sadece ekonomik problemlere bağlayıp oranın kültürel yapısını ve eğitim alanındaki yetersizlikleri görmezden gelirse büyük bir yanlılığı içine düşer.

Bu parçada araştırma yapan sosyologlara aşağıdakilerden hangisi önerilmektedir?

- A) Diğer toplum bilimleriyle işbirliği yapmaları
- B) Toplumsal olayların değişebilirliği ilkesini göz önünde bulundurmaları
- C) Nesnellikten taviz vermemeleri
- D) Toplumu bütün olarak incelemeleri
- E) Toplumsal olayları tek bir nedene bağlayarak açıklamamaları

11.

1950'li yıllarda, ülkemizde üniversite öğretim üyelerinin öncülüğünde çok sayıda köyün toplumsal yapısı incelenmiştir. Bu incelemelerde her bir köyün genel nüfusuyla kadın ve erkek nüfusu, köydeki okur - yazar insan sayısı, büyük ve küçükbaş hayvan sayısı, hane başına düşen arazi miktarı, köyde ekilen başlıca ürünler, köyün sorunları ayrıntılı bir şekilde belirlenmiş, sonuçlar sayısal olarak ifade edilmiştir.

Bu parçada sözü edilen araştırmada aşağıdaki yöntemlerden hangisi kullanılmamıştır?

- A) Görüşme
- B) Örneklem alma
- C) Monografi
- D) İstatistik
- E) Sosyometri

12.

Günümüzde toplumsal bir ögenin oluşumunu açıklayabilmek için teknoloji - endüstrileşme, sosyal hareketlilik, kentleşme gibi birçok toplumsal faktörü incelemek gerekir. Örneğin aile kurumu yalnız anne, baba ve çocuklarla düşünülemez. Onu, toplumun bütünlüğü içinde ele almak gerekir. Çünkü aile ile toplum etkileşim halindedir.

Bu parçada sosyolojinin aşağıdaki yöntemlerden hangisini kullanması önerilmektedir?

- A) Parçadan bütün giden tümevarımı
- B) Grup içi samimiyet derecelerini ölçen sosyometriyi
- C) Dar alanda ayrıntılı bilgiler elde edilebilen monografik incelemeyi
- D) Olayları çok yönlü ve çok faktörlü ele alan birleştirici yöntemi
- E) Örneklem gruplarına sorular sorularak gerçekleştirilen anket yöntemini

13.

Le Play, araştırmasına konu olarak işçi ailelerini almıştır. Nedeni ise işçilerin toplumun büyük çoğunluğunu oluşturmasıdır. Araştırmacı, araştırma için seçtiği ailelerle tek tek görüşerek derinlemesine bir inceleme yapmıştır. Bu şekilde elde ettiği verilerden yola çıkarak yaşadığı toplumdaki tüm işçi aileleri için genellemelere varmıştır.

Le Play'in bu araştırmasında kullandığı araştırma yöntemleri aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sosyometri – Tümdengelim
- B) Gözlem – Analoji
- C) Monografik inceleme – Tümevarım
- D) Anket – Tümdengelim
- E) Katılımlı gözlem – Tümevarım

14.

Bazı sağlık kuruluşlarının araştırmalarına göre, dünyanın çeşitli ülkelerinde kendi dar imkanlarıyla araştırma yapan kimi doktorlar bazı kanser türlerine karşı etkili ilaçlar yapmışlar fakat bunu öğrenen birkaç büyük ilaç firması, kendi kârlarının azalacağı düşüncesiyle hükümetlere baskı yaparak bu ilaçların yaygınlaşmasını önlemişlerdir. Her ne kadar büyük ilaç firmalarının ürettiği ilaçlar yararlı ise de burada etik açıdan olumsuz bir durum söz konusudur.

Bu parçada sözü edilen olumsuz durum aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Araştırmalarda maddi çıkarın insan sağlığından daha önemli görülmesi
- B) Araştırmanın amacına uygun yöntemin seçilmemesi
- C) Bilimsel araştırmalara yeterince kaynak ayrılmaması
- D) Araştırma sonuçlarının bilim insanlarından saklanması
- E) Araştırmaların az bir maliyetle sonuçlandırılması

15.

Büyük kentlerdeki gecekondualarda yaşayan öğrencilerin üniversite sınavlarındaki başarısızlıklarını incelemek için bir gecekondu bölgesine gidip başarısızlığın arkasındaki nedenler bir toplum bilimci tarafından araştırılmıştır. Gelir düşüklüğü, sosyalleşme sorunları, çalışma imkânının olmaması, kütüphaneden yararlanamama, özel ders alamama gibi pek çok faktörü gecekonduada yaşayan öğrencilerin başarısızlık nedenleri olarak tespit etmiştir.

Bu araştırmada aşağıdaki yöntemlerden hangisi kullanılmamıştır?

- A) Görüşme
- B) Deney
- C) Gözlem
- D) Örneklem alma
- E) Monografik inceleme

1.

Sosyalleşme, bireyin içinde doğduğu toplumun kültürünü tüm öğeleriyle birlikte öğrenmesi ve benimsemesidir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi sosyalleşmenin amaçlarından biri değildir?

- A) Bireye toplumsal rollerini öğretme
- B) Toplumun sürekliliğini sağlama
- C) İnsanları birbirine yaklaştırma
- D) Bireyde belli değerler oluşturma
- E) Bireyi toplumsal sapmaya yönlendirme

2.

Bireyin topluma alışması, toplumun bir üyesi olması, topluma uyum sağlayabilmek için gerekli bilgileri, kuralları, alışkanlıkları, değerleri, inançları öğrenmesi ve benimsemesi durumuna "sosyalleşme" denir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisinde başarılı bir sosyalleşmeden söz edilemez?

- A) Bayramlarda büyüklerin ziyaret edilmesi
- B) Otobüse binmek için sıranın sonuna girilmesi
- C) Oturulan sitenin kurallarına uyulması
- D) Kütüphanede yüksek sesle konuşulması
- E) Zenginlerin toplumdaki yoksul insanlara yardım etmesi

3.

Her gün evde, iş yerinde, markette, yolda değişik kişilerle türlü ilişkilerde bulunuruz. Bu ilişkilerden bir kısmı toplumsal nitelikte iken, bazıları toplumsal nitelik taşımamaktadır.

Aşağıdakilerden hangisi toplumsal bir ilişki niteliği taşımamaktadır?

- A) Öğretmenin sınıfta öğrencilere bir soru sorması
- B) Televizyonda yarışma programının izlenmesi
- C) Hasta ziyaretinde bulunulması
- D) İki arkadaşın telefonda görüşmesi
- E) Bir lokantada garsona yemek siparişinin verilmesi

4.

Yüzyüze, kişisellik içermeyen, duygusal etkileşim yüklü, çıkarları aşan ilişkilere "birincil"; resmi, sınırlı, dar kapsamlı, akılcılık temeline dayalı ilişkilere "ikincil ilişkiler" denir.

Buna göre ilişkilerin birincil ve ikincil olarak sınıflanmasında aşağıdakilerden hangisi ölçüt alınmaktadır?

- A) İlişkinin süresi
- B) İlişkinin resmi normlarla belirlenip belirlenmemesi
- C) İlişkinin çıkara dayanıp dayanmaması
- D) İlişkinin samimi olup olmaması
- E) İlişkinin olumlu ya da olumsuz olması

5.

Otobüs durağında bekleyenler, toplu halde otobüse binerler, sinema, tiyatro salonunu dolduran insanlar bir kalabalık topluluk oluştururlar. Bu insanlardan ikisinin birbirini fark etmesi, başkalarına göre davranışlarını değiştirmesi, birbirleriyle konuşmaları yeni bir toplumsal ilişki süreci başlatır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi sosyal ilişkinin özelliklerinden biri değildir?

- A) En az iki insanın olması
- B) İnsanların birbirinden haberdar olması
- C) İlişkilerin uzun süreli ve güçlü olması
- D) İlişkinin belirli bir süre devam etmesi
- E) İnsanların etkileşim içine girmesi

6.

Bir ailedeki karı koca veya iki kardeş arasındaki ilişkilerde, eşler veya kardeşler tüm kişilikleri ile ilişkiye katılırlar. Oysa bir vergi dairesinde vergi memuru ile vergisini ödemekte olan yükümlü arasındaki toplumsal ilişkide taraflar kişiliklerinin çok sınırlı bir yönüyle katılırlar.

Bu parçada toplumsal ilişkiler aşağıdakilerden hangisine göre sınıflandırılmaktadır?

- A) İlişkilerin süresine
- B) İlişkilerin birincil ya da ikincil oluşuna
- C) İlişkinin çıkara dayanmasına
- D) İlişkideki kişilerin statüsüne
- E) İlişkinin saygın olup olmamasına

7.

Toplum yaşamının varlığı sosyal ilişkilerle başlar ve sürer. Sosyal ilişkileri diğer ilişkilerden ayıran temel özellik, ilişki içinde olan insanların birbirlerinin varlığını karşılıklı olarak onaylamalarıdır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi sosyal ilişkiye örnek değildir?

- A) Bir babanın çocuğuyla konuşması
- B) Bir çocuğun bilgisayarda oyun oynaması
- C) Bir tezgahların müşteriye mal satmaya çalışması
- D) Bir çalışanın müdürüyle tartışması
- E) Bir turist rehberinin müze hakkında sorulan sorulara cevap vermesi

8.

Fransa'da 2 yaşındayken kaybolan ve ormanlık bir alanda yaşamak zorunda kalan Anna 13 yaşındayken bulunmuştur. Yıllarca profesyonel dil ve uzman eğitimi verilen Anna, bütün çabalara rağmen konuşma yeteneği 4 yaşındaki bir çocuğunkinden ileri gidememiştir. Toplumsallaşamayan Anna'nın gelişimi hep sınırlı kalmıştır.

Bu parçadaki örneğe dayanılarak sosyalleşmeyle ilgili aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabılır?

- A) Belirli yaş dönemlerinde gerçekleşir.
- B) Gelişmiş toplumlarda gözlenir.
- C) Bireyin kimliğini oluşturur.
- D) Başarıyla tamamlayamayanlar toplumdan dışlanır.
- E) Güdülenme düzeyi önemlidir.

9.

- I. Arkadaşlık, aile, komşuluk gibi gruplarda görülen ilişkilere birincil ilişkiler denir.
- II. Devlet, okul, şehir gibi gruplarda görülen ilişkilere ise ikincil ilişkiler denir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi birincil ve ikincil ilişkiden sadece biri için geçerlidir?

- A) İlişkinin bir süre devam etmesi
- B) En az iki insanın bulunması
- C) İnsanların karşılıklı olarak etkileşmeleri
- D) İlişkiye bir anlam yüklenmesi
- E) İlişkide yazılı normların geçerli olması

10.

Birey açısından toplumsallaşmanın sonucu kişiliğin gelişmesi ve gerçekleşmesi, biyolojik organizmanın insanlaşması, benlik ve kimlik edinmesidir. Toplum açısından toplumsallaşma, kültürün kuşaklar arasında aktarılması, topluma yeni katılan insanların yaşam düzeyine uydurulması işlevini görür.

Bu parçadan aşağıdaki sonuçlardan hangisi çıkarılabilir?

- A) Toplumsallaşan her birey, toplumsal yapıda yer alan tüm kurallara uyar.
- B) Bireyin toplumsallaşması doğuştan kazanılır.
- C) Toplumsallaşma hem birey hem de toplum açısından gerçekleşir.
- D) Toplumsallaşma sürecinde bireyin istekleri ile toplumun beklentileri çatışabilir.
- E) Toplumsallaşma sürecini bireyin içselleştirmesi sonucu toplumsal kimlik oluşur.

11.

On sekizinci yüzyılın başlarında insanlar tarıma dayalı işlerden fabrikalara gelmeye ve yüzyılın koşullarına uygun yerlerde yaşamaya başlamışlardır. Bu dönemlerde insanlar arasında ikincil ilişkiler ağırlık kazanmaya başlamıştır.

Bu durumun temel nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İnsanlar arası ilişkilerin yüzyüze olması
- B) İnsanların daha kısa sürelerde sosyalleşmesi
- C) İnsanların ekonomik gereksinimlerini karşılamak istemesi
- D) Ekonomik faaliyetlerin niteliğinin değişmesi
- E) İnsanların eğitim düzeyinin yükselmesi

12.

Toplumsal ilişkilerin kurulmasını sağlayan etkileşim sonucu insanlar, bir diğerinin tepkilerini dikkate alarak eylemde bulunur; ortak kanılar oluşturur ve bu kanılar toplumsal kuralları, statüleri örf ve adetleri meydana getirir. Statüler, normlar, değerler, örf ve adetler ise toplumsal yapının temel unsurlarıdır.

Bu parçadan aşağıdaki sonuçlardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Toplumsal yapı sürekli bir değişiklik içerisindedir.
- B) Toplumsal ilişkiler toplumsal yapıyı denge içinde tutar.
- C) Toplumsal ilişkiler, toplumsal yapıyı biçimlendirmede etkilidir.
- D) Toplumsal değerler, kurumlar yolu ile somutlaşır.
- E) Her toplumun kendine özgü kural, örf, adet ve değerleri bulunur.

13.

Kendimize aitmiş gibi gördüğümüz birçok davranışın zamanla kendi ailemizde de benzer biçimde olduğunu gözlemliyoruz. Bununla birlikte ailenin dışında bazı şeyleri öğrenmemize katkısı olan başka gruplar da vardır. Örneğin arkadaşlarımız, öğretmenlerimiz, komşularımız gibi. Yaşamı bu insanlarla birlikte öğreniyor, onlardan etkileniyor ve aynı zamanda onları da etkiliyor.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisi vurgulanmaktadır?

- A) Sosyalleşmenin kişiliğin bir parçası olduğu
- B) Bireyin küçük yaşlarda sosyalleştiği
- C) Sosyalleşmenin büyük gruplarda gerçekleştiği
- D) Sosyalleşme sürecinin bireyin özgürlüğünü kısıtladığı
- E) Sosyalleşmenin birey ve toplum arasında karşılıklı olarak gerçekleştiği

14.

- Birincil ilişkilerde uzun süreli ve yakın ilişkiler, insanların düzenli etkileşiminden oluşur. İlişkiler esnek ve uzun sürelidir.
- İkincil ilişkiler ise kişisel olmayan bir tarzda etkileşimde bulunan insanlardan oluşur. Bu ilişkide etkileşim sınırlı ve kurallar önemlidir.

Buna göre, birincil ilişkilerin temel özelliği aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İlişkinin samimi ve içten olması
- B) Büyük gruplarda görülmesi
- C) İlişkinin kısa süreli olması
- D) İnsanların birbirini tanımaması
- E) İlişkilerin resmiyete dayanması

15.

Bireyin içinde bulunduğu toplumun yapısını ve değerlerini öğrenip bunları içselleştirebilmesi; yani topluma uyum sağlayabilmesi sürecine sosyalleşme (toplumsallaşma) denir. Bireyin yaşadığı çevreye daha sağlıklı bir uyum yapabilmesi ise kendine daha fazla sorumluluk yüklenmesiyle gerçekleşir. Bu sorumlulukların biri de, toplumdaki gerekli ve geçerli olan toplumsal kurallara uymak ve uygulanmasına yardımcı olmaktır.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçadan çıkarılacak bir sonuçtur?

- A) Kurallara uymak toplumsal yapıyı zayıflatır.
- B) Her bir birey, yüklendiği sorumluluk oranında sosyalleşir.
- C) Toplumsal rol bireyin toplumsal statüsüne bağlı olarak var olur.
- D) Sorumluluk bireyin kendi eylemlerinin sonuçlarını üstlenmesidir.
- E) Toplumsal yapı sürekli bir değişim içerisindedir.

1.

“Çocuk, müşteri olma, işçilik, yöneticilik, annelik” **ashağıdaki kavramlardan hangisiyle açıklanabilir?**

- A) Toplumsal değer
- B) Toplumsal statü
- C) Rol pekişmesi
- D) Toplumsal prestij
- E) Toplumsal norm

2.

Dini değerlerin ağırlıkta olduğu toplumda din adamlarının, sanatın önemli görüldüğü toplumda sanatçıların, ataeril yapının olduğu toplumlarda erkeğin statüsü daha yüksektir.

Bu parçaya dayanılarak aşığıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Her statünün en az bir rolü bulunmaktadır.
- B) Toplumun değerli gördüğü statüler, toplumda yüksek saygınlığa sahiptir.
- C) Statülerin birçoğu eğitim ve yetenekle kazanılmıştır.
- D) Statünün saygınlığı toplumsal saygınlığı garanti etmez.
- E) Karmaşık toplumlarda bireyin statülerinin sayısı fazladır.

3.

Esnaftan statüsüne uygun davranışlar beklenir ancak müşteri olmadan esnafın bu davranışları yerine getirmesi mümkün değildir.

Bu parçada aşığıdakilerden hangisi dile getirilmektedir?

- A) Statü sabit, rol değişkendir.
- B) Her statü birtakım rolleri gerektirir.
- C) Bir statü bir başka statünün varlığıyla anlam kazanır.
- D) Her statünün saygınlığı içinde yaşanan toplum tarafından belirlenir.
- E) Bir toplumda işlevini yitiren statüler zamanla ortadan kalkar.

4.

Babasının subay olduğu kışlada askerlik yapan Ahmet, eğitim alanında babasıyla karşılaştığında bir asker gibi mi yoksa bir evlat gibi mi davranması gerektiğini kestirememekte; bazen asker bazen evlat gibi davranmaktadır.

Bu parçadaki durumu açıklayan kavram aşığıdakilerden hangisidir?

- A) Sosyal prestij
- B) Rol pekişmesi
- C) Statü aktarımı
- D) Rol çatışması
- E) Anahtar rol

5.

Eskiden ressamlık, heykeltıraşlık, tiyatro oyunculuğu makbul bir iş sayılmazdı. Günümüzde ise bu sanat dallarına karşı gençlerde büyük bir ilgi gözlenmektedir.

Bu parçada statülerin hangi özelliği vurgulanmaktadır?

- A) Birinin anahtar statü konumunda olması
- B) Statülerin saygınlığının zamanla değişmesi
- C) Aynı anda birden çok olması
- D) Birtakım rollerinin bulunması
- E) Belirli kurallara dayanması

6.

Bir kaymakamın eşinin kendisinin bir statü saygınlığı yokken, eşinin statüsünden dolayı bulunduğu ortamlarda saygı görmesi statü saygınlığının paylaşılmasıdır.

Bu durum aşığıdaki kavramlardan hangisiyle açıklanabilir?

- A) Rol çatışması
- B) Anahtar statü
- C) Rol pekişmesi
- D) Beklenen rol
- E) Statü aktarımı

7.

Kölelik daima ekonomik bir temele dayanmıştır; bir çalışma ve çalıştırma sistemi sonucu ortaya çıkmıştır. Köleliğin ortaya çıkışı ile birlikte, daima bir aristokrasi olmuş ve kölelerin emekleriyle yaşamlarını sürdürmüşlerdir.

Bu parçaya dayanılarak aşığıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Sosyal statülerin belirlenmesi ve anlam ifade etmesi diğer statülere bağlıdır.
- B) Gelişmiş toplumlarda kazanılmış statüler önceliklidir.
- C) Statüler zamanla farklılık gösterir.
- D) Statüler sosyal ihtiyaçlardan kaynaklanır.
- E) Bireyler için anahtar statü daha önemlidir.

8.

Doktor, baba ve evlat statülerine sahip bir birey düşünelim. Bu bireyin babasına saygı ve hürmet göstermesi, çocuğuna ilgi ve sevgi göstermesi, hastalarını muayene etmesi beklenir.

Bu parçaya dayanılarak aşığıdaki genellemelerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Bazı statüler doğuştan gelir.
- B) Çok fazla statüsü olan kişi rol çatışması yaşar.
- C) Statülerin önem dereceleri birbirinden farklıdır.
- D) Her statü farklı bir rolü beraberinde getirir.
- E) Statünün saygın olup olmaması bireyin kişiliğiyle ilgilidir.

9.

Bir yargıç, arkadaş ortamında arkadaşlarına karşı da bir yargıç gibi davranmaktadır.

Kişinin arkadaşlarına bir yargıç gibi davranması aşığıdakilerden hangisine örnek gösterilebilir?

- A) Rollerin açıkça benimsenmesine
- B) Statülerin toplumca farklı algılanmasına
- C) Verilmiş statülerin kazanılmış statülerden üstün olmasına
- D) Sosyal prestij azalmasına
- E) Rol çatışmasının yaşanmasına

10.

Aralarında hiçbir fiziki uzaklık olmadığı halde aynı ofiste çalışan müdür ile memuru arasında bir toplumsal uzaklık vardır. Buna karşılık iki ayrı kentteki iki müdür arasında fiziki uzaklık olduğu halde toplumsal yaşantı biçimi olarak birbirlerine yakındırlar.

Bu durum aşağıdakilerden hangisiyle açıklanabilir?

- A) Toplumsal yaşamda bireyler arasında iş bölümü vardır.
- B) Aynı statüdeki kişiler fiziksel olarak da birliktedirler.
- C) Bireyler arasındaki ilişkiler belli kurallara göre gerçekleştirilir.
- D) Aynı statüde bulunan kişilerin toplumsal yaşam biçimleri de birbirine benzer.
- E) Bireylerin saygınlıklarını belirleyen statüdür.

11.

İşini hakkıyla yapan bir öğretmene, mesleğini sadece para kazanma aracı olarak gören bir öğretmenden daha çok saygı duyarız. Fedakâr bir doktor diğer doktorlardan daha çok takdir toplar.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisi vurgulanmaktadır?

- A) Her bireyin birden fazla statüsü bulunur.
- B) Her statünün saygınlığı zamanla değişime uğrar.
- C) Toplumsal statülerin bir kısmı doğuştan, bir kısmı kazanılmış niteliktedir.
- D) Statülerin fazlalığı rol çatışmasına yol açabilir.
- E) Statülerin saygınlığı rollerin gerçekleştirilme biçimine bağlıdır.

12.

Gelişmemiş Doğu toplumlarının bazılarında kız olarak dünyaya gelmek, Amerika kıtasının bazı bölgelerinde siyah renkli olmak, Hindistan'da parya olan bir aileden doğmak, kişinin statüsünün belirlenmesi için yeterli nedenlerdir.

Bu parçada sözü edilen durum aşağıdaki kavramlardan hangisiyle açıklanabilir?

- A) Statü aktarımı
- B) Verilmiş statü
- C) Kazanılmış statü
- D) Statü sembolleri
- E) Anahtar statü

13.

- Ulaşım araçlarının yaygınlaşmadığı toplumlarda ulaşım hayvanlarla sağlandığından nalbantlık önemli bir iş haline gelir. Oysa günümüz toplumlarında bu iş alanı yok olma noktasındadır.
- Bazı ilkel kabilelerde çocuklara bakmak ve ev işlerini yapmak babaya düşmektedir. Oysa çoğu toplumda bu anneye düşen bir görevdir.

Bu belirlemelere dayanarak aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Statü ve roller topluma ve zamana göre değişir.
- B) Statülerin bir kısmı doğuştan verilirken bir kısmı sonradan kazanılmaktadır.
- C) Her statünün en az bir rolü bulunmaktadır.
- D) Her statünün saygınlığı aynı değildir.
- E) Statüler uzun bir zaman diliminde oluşur.

14.

- I. Bir futbol hakeminin taraftarı olduğu takımın maçını yönetmede güçlük çekmesi
- II. Bir doktorun hastalarını özel muayenehanesinde tedavi olmaya mecbur bırakması
- III. Bir öğretmenin çalıştığı okulda müdür olması

Burada verilen örnekler aşağıdaki kavramlardan hangileriyle açıklanabilir?

	I.	II.	III.
A)	Anahtar rol	Prestij	Statü aktarımı
B)	Rol çatışması	Rol pekişmesi	Statü değişimi
C)	Rol pekişmesi	Anahtar rol	Prestij kaybı
D)	Rol çatışması	Prestij kaybı	Statü değişimi
E)	Anahtar rol	Verilmiş statü	Kazanılmış statü

15.

Kurum yöneticisi olan bir kimse yabancı dilini geliştirmek için bir dil kursuna yazılır. Yani öğrenci olur. Bu kimse kurs gördüğü kurumda kendisi gibi öğrencilik yapan diğer üyelere zaman zaman yönetici gibi davranır. Yol gösterici gibi hareket eder. Kurumun görünen eksikliklerini ilgililere haber verir.

Bu kişinin davranışları için aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Verilmiş statülerini öne çıkardığı
- B) Rol pekişmesi gerçekleştirdiği
- C) Anahtar statüsünü kullanmasının rol çatışmasına yol açtığı
- D) Statüsünün saygınlığını artırdığı
- E) Statüsüne uygun rolleri toplumun beklentileri yönünde oynadığı

1.

Toplum halinde yaşayan insanları belirli olaylar karşısında belirli tarzda davranmaya zorlayan kurallara sosyal norm denir.

Bu parçada sosyal normun hangi özelliği vurgulanmaktadır?

- A) Toplumdan topluma değişmesi
- B) Bireyleri benzer davranışlar göstermeye yönlmesi
- C) Yazılı veya yazısız olabilmesi
- D) Dil aracılığıyla aktarılması
- E) İşlevini yitirenlerin ortadan kalkması

2.

Sosyal değerler toplumda yer alan kişilerin sosyo-kültürel olayların, nesnelerin kıymet derecelerini belirleyen ölçütlerdir. Namus, fazilet, kutsallık gibi.

Aşağıdakilerden hangisi toplumsal değerlerin özelliklerinden biri değildir?

- A) Toplumsal ilişkilere yön vermesi
- B) Toplumsal dayanışmayı yansıtmaması
- C) Bireyin deneyimlerini yansıtmaması
- D) Ortak duygulara hitap etmesi
- E) Toplumlara göre farklılık göstermesi

3.

Türk toplumunda geçmişe bakarak aileye bağlılık azalsa da aile hâlâ varlığını devam ettirebilmektedir. Batı toplumlarında ise aileye verilen önem azalırken yerini; özerklik, bireycilik ve maddi refah gibi değerlere bırakmaktadır.

Bu durum aşağıdaki bilgilerden hangisine bir kanıt oluşturur?

- A) Toplumsal değerler bireylerin toplumsal statüsünü belirler.
- B) Toplumsal değerler toplumsal normlarla ilişkilidir.
- C) Toplumsal değerler oldukça uzun süre geçerliliğini korur.
- D) Toplumsal düzen toplumsal değerler sayesinde korunur.
- E) Toplumsal değerler toplumsal yapıya göre değişim hızı gösterir.

4.

Hindistan'da farelerin kutsal sayılıp öldürülmemesi, bu ülkeye kıtlık nedeniyle dış ülkelere yardım olarak gelen buğdayın büyük bölümünün fareler tarafından yenmesine ve kıtlığın sürmesine neden olmaktadır.

Bu parçaya dayanılarak aşağıdaki bilgilerden hangisine ulaşılabılır?

- A) Eğitimin yaygınlaşması toplumsal değerleri değiştirir.
- B) Toplumsal değerler toplumun maddi unsurlarını etkiler.
- C) Toplumsal değerlerin oluşması uzun bir zaman diliminde gerçekleşir.
- D) Her toplumda görülen evrensel değerler bulunmaktadır.
- E) Toplumsal değerler toplumsal yapıdan bağımsızdır.

5.

- İlkel toplumlarda suç bireysel olsa da ceza suçu işleyen bireyin grubuna verilir.
- Modern toplumlarda ise suç gibi ceza da bireyseldir.

Bu belirlemeler aşağıdaki yargılardan hangisini desteklemektedir?

- A) Suç ve ceza ilişkilerinde kolektiflik sürmektedir.
- B) Toplumlardaki gelişmeye paralel olarak suç ve ceza kavramları da değişmektedir.
- C) İlkel toplumlardaki ceza anlayışı daha eğiticiştir.
- D) İlkel toplumlardan beri suç ve ceza kavramları değişmemiştir.
- E) Modern toplumlar cezalandırma konusunda daha esnekler.

6.

Tören, hem kendi başına toplumsal bir değer içeren, hem de bir toplum veya grubun amaçlarına ulaşmasını kolaylaştıran biçimsel, simgesel ve süreli bir kolektif eylemdir. Tören, bireyleri etkilemek için belirli yerlerde ve belirli aralıklarla düzenlenen bir toplu davranış türüdür. Törenler belli bir toplumun ideolojisini sağlamlaştırmaya yönünde önemli görevler görür.

Bu parçada törenlerin hangi işlevi yerine getirdiğinden söz edilmektedir?

- A) Toplumsal birliği kuvvetlendirme
- B) Yasalara geçerlilik kazandırma
- C) Eğitimli insanların sayısını artırma
- D) Toplumsal değişimi yavaşlatma
- E) Yatay hareketliliği hızlandırma

7.

Alışveriş merkezlerinde, bankalarda, pazarlarda, metro istasyonlarında insan kalabalığına rağmen bir düzen hakimdir. Kimse kimseyle itişip kakışmamakta, bağırıp çağırmamaktadır. Toplumun normları bu durumun gerçekleşmesinde önemli rol almaktadır.

Bu parçada toplumsal normların hangi özelliği vurgulanmaktadır?

- A) Farklı öneme sahip olması
- B) İşlevini yitirenlerin ortadan kalkması
- C) Bireyi özgür kılması
- D) Toplumsal kontrolü sağlaması
- E) Her toplumun kendine özgü olması

8.

Toplumsal değerler iyi, kötü, doğru, yanlış, güzel, çirkin gibi toplumların beğenilerinden kaynaklanan ve onları yansıtan ölçütlerdir. Bayrak, vatan, misafirperverlik, dayanışma, bayramlar, büyüğe saygı gibi değerlerden söz edilebilir.

Bu parçaya dayanılarak toplumsal değerlerin temel işlevi için aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Toplumun ortak duygu ve düşüncelerini yansıtarak toplumsal birliği sağlama
- B) Resmi normların yaptırımlarına kaynaklık oluşturma
- C) Bireye kişilik ve kimlik kazandırma
- D) İşlevini yitiren normları ortadan kaldırma
- E) Farklı kültürleri birbirine yaklaştırmaya

9.

Her toplumsal grup kendi üyelerinin davranışlarını düzenleyen kurallara sahiptir. Ancak toplumsal yaşam içinde zamanla, mevcut normlardan sapmalar yaşanır. Çünkü yeni ihtiyaçlar karşısında toplumsal kuralların gücü azalarak toplumsal uyumun bozulmasına neden olur.

Parçada vurgulanan düşünce aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Toplumsal normlar düzeni sağlar.
- B) Normlar zamanla değişir.
- C) Normlar toplumsal ilişkileri düzenler.
- D) Kurallar bireyin toplumsallaşmasını sağlar.
- E) Kurallar toplumları geliştirir.

10.

Toplumsal normların yaptırım gücü ile toplumsal kontrol arasında yakın bir ilişki vardır. Genel olarak normların yaptırım gücü arttıkça toplumsal kontrol daha güçlü bir şekilde uygulanabilir.

Bu parçadaki görüşleri aşağıdakilerden hangisi destekler niteliktedir?

- A) Toplumsal kurumlar kendi niteliklerine göre bir toplumsal kontrol biçimi gerçekleştirirler.
- B) Toplumsal kontrolün sürekliliği, toplumsal kurallara bağlıdır.
- C) Toplumsal kontrol gruplar ve kurumlar arası ilişkileri düzenler.
- D) Yazılı hukuk kurallarının yaptırımı diğer kurallara göre daha fazladır.
- E) Toplumsal kontrol toplumsal çözümü engeller.

11.

Toplumda normlara uygun bir davranış ödüllendirilirken, uymayan bir davranış cezalandırılabilir. Fakat bazı normların toplumun sürekliliği bakımından önemi daha fazladır. Örneğin kütüphanede gürültü yapan kişinin çiğnediği norm fazla önemli değilken, başkasının canına zarar veren bir kimsenin çiğnediği norm büyük bir cezayla karşılaşır.

Bu parçada normların hangi özelliği vurgulanmaktadır?

- A) İşlevini yitirenlerin zamanla ortadan kalkması
- B) Toplumsal sapmaları artırması
- C) Toplumsal değerlerden beslenmesi
- D) Sosyal normların bazen resmi normlardan daha caydırıcı olması
- E) Kuvvet derecelerinin birbirinden farklı olması

12.

Toplumsal sapma, toplumdaki kuralsızlık ve düzensizliktir. İnsanların, toplumsal normlara uygun olmayan biçimde davranmasıdır. Sosyal kuralların gücünün azalması veya yetersizliği sonucunda bireyin davranışları ile değer sistemi arasındaki uyumun bozulması ve sosyal dayanışmanın azalmasıdır.

Buna göre toplumsal sapma yaşanan bir toplumda aşağıdakilerden hangisi beklenmez?

- A) Toplumsal birlikteliğin artması
- B) Toplumsal değerlere bağlılığın zayıflaması
- C) Yönetime karşı güvenin azalması
- D) Toplumsal normlara kayıtsızlığın artması
- E) Toplumda karmaşanın yaşanması

13.

- Gelişmiş toplumlarda aileyle ilgili olan değerler, tarım toplumlarındaki geleneksel aile değerleriyle aynı değildir. Gelişmiş toplumlarda daha esnek iken, tarım toplumlarında daha katıdır.
- Osmanlı Devleti'nde köydeki kadınların tarlada çalışması olağan karşılanır ve önemli görülürdü. Oysa kentteki kadınlar için ev dışında çalışmak söz konusu olmaz, hoş karşılanmazdı.

Bu belirlemelerde toplumsal değerlerin hangi özelliği vurgulanmaktadır?

- A) Toplumsal normlardan beslenmesi
- B) İnsanları birbirine yaklaştırması
- C) Toplumdan topluma ve aynı toplumda zamanla değişmesi
- D) Önem derecelerinin farklı olması
- E) Toplumsal kontrole katkı sağlaması

14.

Kır gezintisinde giydiklerimizi düğüne ya da tiyatroya giderken giyemeyiz. Bir futbol maçında, okulda ya da tiyatrodaki aynı şekilde davranamayız. Maçta bir ölçüde bağırabiliriz; ama tiyatrodaki bağırma şöyle dursun, yanımızdakiyle konuşmak bile görgüsüzlüğün kanıtı sayılır. O anda çevremizdekilerin küçümseyen, eleştiren bakışlarını üzerimizde görürüz. Bunun gibi, yasa hükümlerinden birine uymayacak olursak da, yetkili organın gücünü karşımızda bulur ve yaptırımla karşılaşırız.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisi vurgulanmaktadır?

- A) Her toplumda birtakım toplumsal sapmaların görülebileceği
- B) Toplumsal kontrol için yazılı kuralların yeterli olduğu
- C) İşlevini yitiren normların zamanla ortadan kalktığı
- D) İnsanların davranışlarının resmi ve resmi olmayan normlarla denetlendiği
- E) Toplumsal denetim mekanizmalarının bir işe yaramadığı

15.

Değerler, kişilerin düşünce, tutum ve davranışlarında birer ölçüt olarak ortaya çıkar ve toplumsal yaşamın vazgeçilmez bir öğesini oluşturur. Değerler, bir gruba ya da topluma mensup olanların uymak durumunda oldukları veya dikkate almaları beklenen genelleşmiş ahlaki inançlar olarak kavramsallaştırılabilir. Örneğin adam öldürmenin, yalan söylemenin yanlışlığının, insan hayatına değer vermenin ve dürüstlüğü doğruğunun benimsenmesidir.

Bu parçaya dayanılarak toplumsal değerlerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Toplum tarafından kişinin benimsemesinin beklendiği
- B) Bireyin davranışlarına yön verdiği
- C) Toplumsal ilişkileri düzenlediği
- D) Erdemli düşünce ve davranışlara yönelttiği
- E) Her birinin aynı değerde olduğu